

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій

Кафедра кримінального права та правосуддя

СИЛАБУС

Превенція злочинності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Коломієць Н.В.

(підпис) (прізвище та ініціали)

«24» червня 2024 р.

Розробник (-и): Толкач А.М., старший викладач

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

(назва кафедри)

Протокол від «24» червня 2024 р. №10

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Коломієць Н.В.

(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	вибіркова.
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	8 семестр, Освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція. (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»
Викладач (-і)	Толкач А.М., старший викладач кафедри кримінального права та правосуддя
Профайл викладача (-ів)	https://nnip.stu.cn.ua/uk/news/item/1055-naukovo-pedagogichniy-sklad-kafedri.html
Контакти викладача	angela-0044@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. «Превенція злочинності» – вибіркова дисципліна відповідно до освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція. (Суд. Прокуратура. Адвокатура)».

Превенція злочинності являє собою цілеспрямований комплексний процес, що здійснюється державними органами, господарськими і громадськими організаціями, а також громадськими формуваннями і окремими громадянами. Це є завданням всіх гілок державної влади: законодавчої, виконавчої, судової (ст. 6 Конституції України). Превенція злочинності базується на нормативно-правових засадах внутрішньої і зовнішньої політики держави, складовою частиною якої є кримінологічна політика, що визначає теоретичні основи, напрями, цілі, методи запобіжного впливу на злочинність.

Дисципліна покликана сформувати у здобувачів вищої освіти систему теоретичних знань про те, що є злочинність, яка її сутність, які закономірності та шляхи попередження злочинності.

3. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Превенція злочинності» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань про злочинність, її причини та шляхи попередження та запобігання у різних галузях суспільної діяльності.

Даний освітній компонент забезпечує формування наступних компетентностей :

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 2 Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

4. Результати навчання. Укажіть навички, що отримає здобувач вищої освіти після курсу.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (РН), передбачені освітньою програмою «Кримінальна юстиція. (Суд. Прокуратура. Адвокатура):

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

У підсумку здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

-основні терміни, поняття і положення кримінологічної політики в Україні;

-систему запобігання злочинності в країні і зарубіжних державах;

- основні принципи організації та діяльності суб'єктів протидії злочинності;

-проблеми, які виникають при розробці конкретних запобіжних заходів на різних рівнях кримінологічного програмування.

вміти:

- самостійно аналізувати стан злочинності за територіально-адміністративними суб'єктами;
- складати методичні засоби щодо проведення локальних кримінологічних досліджень;
- планувати та формулювати заходи запобігання окремим видам злочинних проявів, знаходити найбільш ефективні методи впливу на криміногенні об'єкти, контролювати процес здійснення і оцінки впроваджених заходів.

Пререквізити. Передумовою для вивчення дисципліни є успішне засвоєння дисциплін: «Кримінальне право»; «Кримінологія».

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 год
Практичні заняття;	14 год.
Самостійна робота	60 год.
Індивідуальне завдання	контрольна робота
Всього кредитів	3

Зазначте форму проведення занять : *лекційні, практичні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів, виконання тестових завдань*).

6. Тематика курсу. Укажіть детально тематику лекційних, практичних (лабораторних, семінарських) занять, самостійної роботи.

Тематика лекційних занять
<p>Тема 1 Злочинність: поняття, характеристики й показники</p> <p>Злочинність: поняття, характеристики й показники. Кримінологічна характеристика злочинності в Україні та світі. Визначення злочинності в кримінологічній науці та її ознаки. Функції злочинності. Показники злочинності: поняття й система. Статистичний аналіз злочинності в Україні: стан, динаміка, структура, географічні закономірності її розповсюдження. Латентна злочинність.</p> <p>Тема 2. Детермінація злочинності</p> <p>Поняття запобігання злочинності, його сутність. Поняття та фактори детермінації злочинності на сучасному етапі розвитку держави. Соціальна несправедливість і злочинність. Фонові явища й злочинність. Поняття й система попередження злочинності. Визначення та співвідношення понять «протидія», «попередження», «профілактика», «запобігання» й «припинення» кримінальних правопорушень. Заходи попередження злочинності. Суб'єкти попередження злочинності.</p> <p>Тема 3. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення: кримінологічна характеристика, типологія, особливості. Індивідуальна злочинна поведінка, її причини та механізм</p> <p>Кримінологічна характеристика осіб, які вчинили кримінальні правопорушення. Особистість особи, яка вчинила кримінальне правопорушення: проблеми визначення в</p>

кримінологічній науці. Структура особистості особи, яка вчинила кримінальні правопорушення. Типологія та класифікація осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, їх практичне значення. Мотивація злочинної поведінки, її складові. Особливості й класифікація причин та умов конкретного кримінального правопорушення. Механізм злочинної поведінки: поняття й стадії. Кримінальна мотивація та її складові.

Тема 4. Кримінологічна віктимологія

Поняття кримінологічної віктимології. Кримінологічна характеристика жертви. Роль жертви в механізмі злочинного прояву. Поняття й ознаки віктимності. Рівні та види віктимності. Поняття й ознаки кримінологічної віктимізації. Детермінація віктимної поведінки. Механізм індивідуальної віктимної поведінки та його елементи. Віктимологічна профілактика кримінальних правопорушень.

Тема 5. Кримінологічна характеристика та протидія насильницькій злочинності

Визначення насильницької злочинності та її ознаки. Причини й умови, що породжують насильницьку злочинність. Показники насильницької злочинності в Україні: рівень, структура, динаміка. Кримінологічна характеристика осіб, які скоїли насильницькі злочини. Запобігання насильницькій злочинності. Протидія тероризму: міжнародний досвід і законодавство України.

Тема 6. Кримінологічна характеристика й протидія організованій та корупційній злочинності

Поняття й детермінація організованої злочинності. Кримінологічна характеристика організованої злочинності. Організована злочинність в Україні та світі. Насильство й корупція як методи організованої злочинності. Напрямки протидії організованій злочинності. Детермінація корупційної злочинності та заходи протидії їй.

Тема 7. Кримінологічна характеристика й запобігання злочинності неповнолітніх та жіночій злочинності

Кримінологічна характеристика й запобігання злочинності неповнолітніх та жіночій злочинності. Поняття злочинності неповнолітніх. Стан та основні тенденції злочинності неповнолітніх. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця. Детермінація злочинності неповнолітніх. Попередження злочинності неповнолітніх. Поняття жіночої злочинності. Стан та основні тенденції жіночої злочинності. Детермінація жіночої злочинності. Попередження жіночої злочинності.

Тема 8. Запобігання злочинності у сфері обігу наркотиків та медичній сфері
Запобігання кіберзлочинності. Запобігання злочинності у сфері обігу наркотиків та медичній сфері. Поняття наркоманії, її медичні, соціальні та правові аспекти. Загальна кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних з обігом наркотиків. Передумови злочинності, пов'язаної з незаконним обігом наркотиків. Суб'єкти злочинності в медичній сфері. Причини злочинності в медичній сфері. Запобігання злочинності в медичній сфері.

Тематика практичних занять

Тема 1. Злочинність: поняття, характеристики й показники. Детермінація злочинності

Тема 2. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення: кримінологічна характеристика, типологія, особливості. Індивідуальна злочинна поведінка, її причини та механізм

Тема 3. Кримінологічна віктимологія

Тема 4. Кримінологічна характеристика та протидія насильницькій злочинності
 Тема 5. Кримінологічна характеристика й протидія організованим та корупційній злочинності
 Тема 6. Кримінологічна характеристика й запобігання злочинності неповнолітніх та жіночій злочинності.
 Тема 7. Запобігання злочинності у сфері обігу наркотиків та медичній сфері

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих тем: Кримінологічна характеристика та запобігання кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційним кримінальним правопорушенням. Кримінологічна характеристика кіберзлочинності. Характеристика злочинців, які скоюють кіберзлочини. Способи запобігання кіберзлочинності в Україні й світі. Кримінологічна характеристика та запобігання кримінальним правопорушенням у Збройних Силах та інших військових формуваннях.

7. Система оцінювання та вимоги (Бажано з прив'язкою до мети курсу. Кожен результатнавчання повинен оцінюватися окремо).

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».</p> <p>З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на практичних заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю.</p> <p>Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.</p> <p>Кожен результат навчання оцінюватися окремо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН 6) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час практичних занять; - самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (РН 9) - оцінюється шляхом індивідуального опитування під час практичних занять; - використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності (РН 14) - оцінюється шляхом написання рефератів, тез; - пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19) – оцінюється шляхом індивідуального
---	--

	<p>опитування під час практичних занять та виконання тестових завдань;</p> <p>- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20) – оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час практичних занять та написання тез.</p> <p>Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p> <p>Складання екзамену є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік.</p> <p>Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Вимоги до РГР, КР, КП тощо</p>	<p>- «відмінно» (А) – якщо виявлено: всебічні, систематизовані, глибокі знання матеріалу; грамотне та логічне викладення інформації; самостійність роботи; наявність не більше 1-2 незначних помилок (через неуважність, обмовки); використання судової практики, наявність висновків у вигляді запропонованих змін до законодавства України;</p> <p>- «добре» (В) – якщо виявлено: повні знання матеріалу; успішне виконання завдань; логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 2-3 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді; правильність виконання практичної частини; наявність висновків;</p> <p>- «добре» (С) – якщо виявлено: достатні знання матеріалу; успішне виконання завдань; певна логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 3-4 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді, але без суттєвих помилок;</p> <p>- «задовільно» (D) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу; наявність не більше 1-2 суттєвих помилок; неповна відповідь; наявність висновків;</p> <p>- «задовільно» (Е) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу, наявність не більше 2-3 суттєвих помилок, неповна відповідь, незв'язна її побудова; наявність</p>

	<p>висновків, що не відтворюють завдання дослідження; - «незадовільно» (FX) – якщо виявлено: відсутність знання або нерозуміння більшої або найбільш суттєвої частини матеріалу; суттєві помилки, які не виправлені; нелогічне викладання матеріалу; недосяжність мети; відсутність висновків.</p>
<p>Практичні (лабораторні) заняття</p>	<p>Робота на практичному занятті оцінюється у балах (5 балів за одне заняття) за наступними критеріями: 5 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. 4 бала – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні. 3 бала – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні. 1-2 балів – здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань. 0 балів – здобувач не готовий до практичного заняття.</p> <p>Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Максимально можливий бал (1бал за тему) за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виду</p>

	<p>самостійної роботи всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.</p> <p>Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів зазначений в методичних рекомендаціях.</p> <p>Порядок оцінювання тестових завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 балів – точні відповіді на понад 90-100% тестових питань; - 4 бали – точні відповіді на 70%-89% тестових питань; - 3 бали – точні відповіді від 50% до 69 % тестових питань; - 1-2 бали – здобувач дав відповідь на меншу кількість, ніж 50% питань і показав незадовільний рівень знань з теми; - 0 балів – здобувач не виконав тестові завдання. <p>Написання контрольної роботи оцінюється за критеріями: відповідна форма, грамотність, логічно-послідовне викладення матеріалу, охайність, науковість, достатня кількість дослідженої літератури, достатній обсяг та пропорційність структурних частин роботи. За наявності всіх компонентів робота отримує 5 балів; обмежена кількість використаної літератури, наявність орфографічних помилок, питання розкриті частково – 4 бали; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення теоретичної частини, суттєві помилки – 3 бали; за неохайне оформлення, не відображення теоретичної частини – 1-2 бали; робота невиконана – 0 балів.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів), то він не допускається до складання екзамену (диференційованого заліку) під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (протокол № 6 від 31.08.2020 р.) та введеного в дію наказом ректора ЧНТУ від 31.08.2020 р. №26</p>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

	Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
1	1 Робота на практичному занятті	0...50

2	Самостійне опрацювання теми	0...5
3	Виконання тестових завдань	0...5
	Усього поточний і проміжний модульний контроль	0...60
	Семестровий контроль (Екзамен/диференційований залік/залік)	0...40
	Разом	100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)	задовільно	
66-74	D (задовільно)		
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу. У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний диференційований залік складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі лабораторної роботи оцінюється в 0,5 балу за кожну лабораторну роботу. Своєчасність здачі РГР оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види поза навчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, тези, статті, участь у науково-практичних конференціях за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, написанні статей та тез (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література.

1. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. / Голіна В.В. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. 125 с.
2. Профілактика злочинів : підручник / Джу́жа О. М., Васи́левич В. В., Гіда О. Ф. та ін. ; за заг. ред. О. М. Джу́жи. Київ : Атіка, 2011. 720 с .
8. Environmental criminology and crime analysis / ed. by R. K. Wortley, M. Townsley. Oxon: Routledge, 2013. 320 p.
9. Gilling, D. Crime prevention: theory, policy and practice / D. Gilling. London: Routledge, 2005. 240 p.

Інформаційні ресурси

1. (<https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=3144> посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle)
1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт МВС України: <http://mvs.gov.ua>
3. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України: <http://www.ivpz.org>.